

Vrij CLB Trikant @Roeselare

Kattenstraat 65
8800 Roeselare

www.clbtrikant.be
info@clbtrikant.be
051/25.97.00

Decreet rechtspositie minderjarigen

Beste leerkracht, zorgcoördinator, interne leerlingenbegeleider,
directie ...

CLB'ers werken als professionele hulpverleners in de onderwijssector. Dat houdt in dat we aan andere regels gebonden zijn. Het beroepsgeheim is een sprekend voorbeeld, maar de regelgever voorziet ook rechten voor kinderen en jongeren in de hulpverlening. Het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp beschrijft deze rechten. Dat heeft rechtstreeks invloed op de CLB-werking. En bijgevolg ook op jullie. Daarom zetten we de grote lijnen op een rij en geven we meteen bronnen mee voor meer informatie.

'Bekwaam' of niet met leeftijd als uitgangspunt

Vanaf 12 jaar is elke leerling een 'bekwame' minderjarige. Dit wil zeggen dat we ervan uitgaan dat de leerling in staat is redelijk te oordelen wat in zijn eigen belang is. De bekwaamheid geeft de leerling meer rechten. Zo kan de leerling zelf beslissen over hulpverlening, zijn dossier inkijken en kan de leerling niet tegen zijn wil gescheiden worden van de ouders.

Leerlingen die jonger dan 12 jaar zijn, zullen moeten aantonen dat ze bekwaam zijn om zelf te beslissen. Dat moeten ze dan met de hulpverlener bespreken. Een leerling ouder dan 12 die zijn eigen belang niet goed kan inschatten, is 'niet bekwaam'. De hulpverlener moet die onbekwaamheid dan wel kunnen aantonen. Voor onbekwame leerlingen zijn het de ouders, opvoedingsverantwoordelijken of voogd die beslissen over de begeleiding en die bijvoorbeeld het dossier mogen inkijken. Daarvoor geldt wel dat het in het belang van de leerling is en niet in strijd met het beroepsgeheim. Of een leerling al dan niet bekwaam is, kan verschillen van situatie tot situatie. Het is dus niet zo dat een 'onbekwame' leerling dat ook voor alles is en blijft.

12 jaar, een leeftijd die telt

Rechten op een rij

Rechten in de hulpverlening

Minderjarigen hebben recht op ...

- jeugdhulp
- informatie en duidelijke communicatie
- respect voor het gezinsleven
- niet buiten de wil om van de ouders gescheiden te worden voor bewkame minderjarigen
- inspraak en participatie
- bijstand van een vertrouwenspersoon
- privacy
- een vrij besteedbaar bedrag
- een menswaardige behandeling
- het formuleren van klachten
- instemming en vrije keuze voor bewkame minderjarigen
- dossierinzage voor bewkame minderjarigen

Evenwichtsoefening

Deze rechten doen geen afbreuk aan de rechten van de ouders of opvoedingsverantwoordelijken. Het ouderlijk gezag evolueert met de leeftijd van de minderjarige van bescherming naar begeleiding. Dat die evenwichtsoefening niet altijd vanzelfsprekend is, hoeven we jullie vast niet uit te leggen. Ouders hebben dus recht op informatie zolang dat niet ingaat tegen de rechten van de leerling en zolang het de opvoeding ten goede komt.

Ouders hebben recht op informatie

Instemmen met CLB-begeleiding ...

Een bewkame leerling kiest zelf of hij begeleiding wil of niet. Een deel van de CLB-begeleiding is evenwel verplicht. Die kan een leerling niet weigeren. Bijvoorbeeld de systematische contacten en de begeleiding bij problematische afwezigheden. Ook hulpverlening die van rechtswege is opgelegd, kan de leerling niet weigeren.

Hulp: meestal vrijwillig, soms verplicht

Leerlingen beslissen mee

Informatie en participatie

Bij aanvang en in de loop van een begeleiding geven we aan de leerling steeds voldoende en begrijpbare uitleg: zowel over de begeleiding zelf als het verloop ervan, over wat er in het dossier komt, welke inzagerechten er zijn en met wie welke informatie kan gedeeld worden. De leerling beslist mee in de begeleiding en krijgt de kans om de hulpverlening die hij krijgt te beoordelen. Daarbij betrekken we zo veel mogelijk de ouders, tenzij de leerling dat echt niet wil.

Toegang tot het dossier

Bekwame leerlingen hebben inzagerecht in hun CLB-dossier. Ouders en/of opvoedingsverantwoordelijken van onbekwame leerlingen ook. Van bewkame leerlingen hebben ze de toestemming van de leerling nodig. Hoe ver de toegang reikt, hangt af van het soort gegevens. In sommige gegevens is geen inzage mogelijk, van andere gegevens kan enkel een samenvatting gegeven worden.

Inzagerecht en vertrouwelijkheid: hand in hand

De vertrouwenspersoon

Minderjarigen hebben recht op een vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon staat de minderjarige bij in alle stappen van de jeugdhulpverlening. Het beroepsgeheim geldt voor alle informatie die de vertrouwenspersoon verkrijgt. De vertrouwenspersoon moet voldoen aan vier voorwaarden:

- meerderjarig zijn;
- niet rechtstreeks betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening ten behoeve van de minderjarige;
- op ondubbelzinnige wijze door de minderjarige aangewezen zijn;
- beschikken over een uittreksel uit het strafregister dat een model 2 omvat.

Nuttige bronnen

[Rechtspositie.be](https://www.rechtspositie.be) van de Vlaamse overheid beschrijft de rechten van de minderjarige in de integrale jeugdhulp. Je kan via deze website brochures downloaden.
[tZitemzo.be](https://www.tzitemzo.be) van de Kinderrechtswinkel verzamelt rechten van kinderen en jongeren en biedt informatie op maat van kinderen, jongeren, professionelen, leerkrachten en ouders.

Meer weten, ook voor leerlingen